

Innst. 92 L

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 118 L (2010–2011)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer i matrikkellova og tinglysningsloven mv.

Til Stortinget

Sammendrag

Miljøverndepartementet foreslår i proposisjonen endringer i lov 17. juni 2005 nr. 101 om egedomsregistrering (matrikkellova).

Stortinget vedtok i 2009 nytt system for å fastsette likningsverdien av nærings- og boligeiendom, hvor det heter at eier i den forbindelse skal rapportere opplysninger om bygningstype, byggeår og areal til skattemyndigheten, jf. Prop. 1 L (2009–2010). For at skattemyndigheten skal kunne tilbakerapportere disse opplysningene til matrikkelen, mener departementet det er nødvendig med særskilt lovhjemmel.

Departementet viser til at skattemyndigheten i utgangspunktet – pga. taushetsplikt – er forhindret fra å rapportere tilbake til matrikkelen opplysninger som myndigheten har fått i forbindelse med selvangivelsen, selv om dette er opplysninger som hører inn under matrikkelen. Det vil være en fordel for skattyter og for samfunnet om skattemyndigheten kan rapportere slike opplysninger tilbake til matrikkelen, og ifølge ligningsloven er taushetsplikten ikke til hinder for å gi ut opplysninger når dette går fram av lov.

Departementet viser til at matrikkelen i dag bare har ett datafelt for hver av de fleste bygningsopplysningene. Det innebærer at det ikke alltid er klart om en opplysning i et datafelt beskriver hvordan bygningen faktisk er, eller om den beskriver hva som er godkjent av kommunen. Det foreslås at matrikkelen må inneholde to datafelt for opplysninger som det er aktuelt å komplettere via skattemyndigheten: Ett felt

basert på innrapportering fra eier og rettighetshaver, og ett felt basert på formell saksbehandling i kommunen.

Departementet foreslår i proposisjonen å åpne for mer differensierte regler om utsatt oppmålingsforretning. I denne sammenheng kan det være aktuelt – i forskrift – å innføre forskjellige tidsfrister, avhengig av sakens natur.

For bedre tilpasning av tinglysningsloven til matrikkellova foreslås det videre i proposisjonen å innføre begrepet matrikkelenhet i stedet for eiendom i de bestemmelsene i tinglysningsloven som henviser direkte til matrikkellova. Endringene er bl.a. nødvendig for at eier av anleggseiendom som er anlagt i eierløs grunn, skal kunne ordne sin grunnbokshjemmel på en praktisk måte. Matrikkellova har gått bort fra å bruke «eiendom» som begrep på registreringsenheten til fordel for «matrikkelenhet», som også favner rettigheter som er særskilt matrikulerte etter tidligere regelverk og som har eget grunnboksblad.

Departementet viser til at de foreslåtte endringene i proposisjonen har ingen vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser. – Tilpasningene i tinglysningsloven og rettingen knyttet til geodataloven og avhendingslova bør settes i kraft så raskt som mulig. De foreslåtte endringene i matrikkellova er avhengig av at det blir utarbeidet utfyllende forskrifter.

Oppdatering av matrikkelen basert på rapportering fra skattemyndigheten, krever at det blir utarbeidet rutiner for dette hos skattemyndigheten og Statens kartverk. I praksis vil overføring av opplysninger skje elektronisk. Det må også utarbeides et opplegg for å informere skattyterne om ordningen. Departementet antar at dette kan skje i tilknytning til innleveringen av selvangivelsene.

Departementet benytter i proposisjonen også anledningen til å rette en feil tatt inn i geodataloven

vedrørende en redaksjonell endring i lov 3. juli 1992 nr. 93 om avhending av fast eiendom (avhendingslova).

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hemdal, støtter de foreslåtte endringene av matrikkellova og tinglysingsloven mv.

Komiteen har merket seg at Olje- og energidepartementet i høringsrunden tok opp behovet for bedre ordninger for registrering av fallrettigheter i vassdrag. Statens vegvesen tok opp spørsmål knyttet til klargjøring av grenser som involverer landbruks-eiendommer som består av flere bruksnummer.

Komiteen viser til at departementet vil arbeide videre med disse spørsmålene etter at Stortinget har tatt stilling til lovforslaget.

Komiteen viser til høringsuttalelse fra Datatilsynet der det understrekes betydningen av at utleveringen av dataene og det endrede behandlingsformålet er forutberegnelig for skattyter når man gir fra seg opplysningene. Datatilsynet viser til personopplysningsloven § 19 der den registrerte gis rett til slik informasjon. Dette er nødvendig for at vedkommende skal kunne ivareta sine rettigheter som registrert, herunder ha informasjon om hva som er formålet med behandlingen av personopplysningene og om opplysningene vil bli utlevert.

Komiteen forutsetter at disse hensynene blir ivaretatt på en god måte.

Komiteen har merket seg at Miljøverndepartementet skriver at det vil avvente iverksettingen av ordningen til det i samarbeid med skattemyndighetene er funnet en egnet måte å informere om ordningen på, og hvilke opplysninger som omfattes.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener ideelt sett at informasjon som til nå har vært taushetsbelagt i skatteetaten ikke bør overføres automatisk til matrikkelen, men være basert på Kartverkets behov og skattyters samtykke til overføringen.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i matrikkellova og tinglysingsloven mv.

I

I lov 17. juni 2005 nr. 101 om eigedsregistrering gjøres følgende endringer:

§ 27 første ledd skal lyde:

Sentral matrikkelstyresmakt eller kommunen kan pålegge eigar, rettshavar eller leigar til eigedom, bygning eller bygningsdel å framskaffe opplysningar om eksisterande matrikkeleiningar, bygningar, bustader og adresser, når det går fram av lov eller forskrift at matrikkelen skal innehalde slike opplysningar. *Dersom eigar eller rettshavar til fast eigedom har plikt til å gi slike opplysningar til skattestyresmakta, kan skattestyresmakta rapportere opplysningane vidare til sentral matrikkelstyresmakt etter reglar fastsett av departementet i forskrift. Skattestyresmakta kan utføre slik rapportering utan hinder av teipplikta etter ligningsloven.*

§ 35 første ledd tredje punktum skal lyde:

Kommunen og rekvirenten kan avtale lengre frist *etter reglar fastsett av departementet i forskrift.*

II

I lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing gjøres følgende endringer:

§ 12 a nytt første ledd skal lyde:

Når det etter matrikkellova skal utføres oppmålingsforretning, kan dokument som gir grunnbokshjemmel til eiendoms- eller festerett, ikke tinglyses uten at melding til tinglysing om opprettelse av matrikkelenheten senest samtidig blir registrert i grunnboken.

§ 12 a nåværende første og andre ledd blir nytt andre og tredje ledd.

§ 38 a skal lyde:

§ 38 a Når en *matrikkelenhet som er registrert i grunnboken*, tilhører noen som ikke har grunnbokshjemmel, kan den som utøver eierrådigheten og som skriftlig erklærer å være eier, *få grunnbokshjemmel dersom han sannsynliggjør at han, alene eller sammen med sin hjemmelsmann har vært eier i minst*

20 år. Finner registerføreren at disse vilkår er til stede, kunngjør han en oppfordring til mulige eiere om å melde seg innen en frist som settes til minst en måned. Melder ingen seg, *utsteder registerføreren en hjemmelseklæring som tinglyses som et hjemmelsdokument.*

§ 38 b skal lyde:

§ 38 b. *Matrikkelenhet* ervervet til veg- eller jernbaneformål som eies av stat, fylkeskommune eller kommune, kan vedkommende myndighet få grunnbokshjemmel til som *eier*, når vedkommende myndighet erklærer å være *eier*. Dette gjelder tilsvarende når slik grunn er ervervet ved arealoverføring.

Finner registerføreren at vilkårene er oppfylt, oppretter han grunnbokblad og tinglyser erklæringen etter første ledd som hjemmelsdokument.

Departementet kan gi nærmere regler om erklæringen etter første ledd.

Ny § 38 c skal lyde:

§ 38 c. *For å få grunnbokshjemmel til matrikkelenhet som er opprettet i medhold av matrikkellova § 9 første ledd bokstav d, må den som hevder å være eier,*

sannsynliggjøre dette, samt skriftlig erklære å være eier. Finner registerføreren at disse vilkår er til stede, kunngjør han en oppfordring til mulige eiere om å melde seg innen en frist som settes til minst en måned. Melder ingen seg, utsteder registerføreren en hjemmelseklæring som tinglyses som et hjemmelsdokument.

III

I lov 3. september 2010 nr. 56 om infrastruktur for geografisk informasjon skal § 11 nr. 2 oppheves.

IV

I lov 3. juli 1992 nr. 93 om avhending av fast eiendom skal § 2-6 første ledd andre punktum lyde:

Det gjeld òg kostnadene til oppmålingsforretning og matrikkelføring, og sakkunnig hjelp til dette.

V

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 1. desember 2011

Erling Sande

leder

Snorre Serigstad Valen

ordfører

